

LEGISLATIVA PRO VODOVODY

Ing. Miloslava Melounová
15.5.2025

Legislativní rámec

- **Stavební zákon č.283/2021 Sb.**
- **Zákon o vodách č. 254/2001 Sb.** ve znění pozdějších předpisů (č.20/2004 Sb. 150/2010 Sb.,č.113/2017 Sb., č.544/2021Sb., č. 284/2021, č.182/2024)
- **Zákon o vodovodech a kanalizacích č.274/2001 Sb.** ve znění pozdějších předpisů (č.76/2006 Sb., č. 275/2013 Sb. Č.284/2021 Sb.)
- **Vyhl. č. 428/2001 Sb.** (vyhl.č.515/2006 Sb.,č.120/2011 Sb., č.48/2014 Sb., č.448/2017Sb., č.244/2021Sb., 256/2023 Sb. č.390/2024Sb.)
- **Zákon o ochraně veřejného zdraví č.258/2000 Sb.** č.202/2017, č.167/2023 Sb.
- **Vyhl.č.252/2001 Sb., 371/2023Sb.**

Stavební zákon č.283/2021 Sb.

Změna zákona č.195/2022 Sb.

Změna zákona č.152/2023 Sb. NStZ,

Plná účinnost 1.1.2024, odložena 1.7.2027- plná účinnost

- **Vyhláška č. 131/2024 Sb. o dokumentaci staveb**
- **Vyhláška č.130/2024 Sb. o stanovení obecních stavebních úřadů**
- **Vyhláška č. 146/ 2024 Sb. o technických požadavcích na výstavbu**
- **Vyhláška č. 149/2024 Sb. o provedení některých ustanovení stavebního zákona**
- **Vyhláška č.157/2024 Sb. o jednotné standartech UAP a UPD**
- **Vyhláška č.190/2024 Sb. vyhláška o digitalizaci**

Obecní stavební úřad

§ 34a Obecní stavební úřad

a) **vykonává působnost stavebního úřadu ve věcech záměrů**, u kterých nevykonává působnost Dopravní a energetický stavební úřad, krajský stavební úřad nebo jiný stavební úřad,

b) **vykonává kontrolu ve věcech stavebního řádu.**

- **obecní stavební úřad obce s rozšířenou působností**
působnost v oblasti záměrů vodních děl
- v pochybnostech o příslušnosti stavebního úřadu-rozhoduje nadřízený stavební úřad

Kategorizace staveb:

1. Drobné stavby: stavby do 40m², skleníky ,stavby obnovitelných zdrojů energií, stavební úpravy (**Vak přípojky do 25m**)

2. Jednoduché stavby:

- Stavby pro bydlení a rodinnou rekreaci
- **Přípojky technické infrastruktury**
- Stavby zemědělské
- Terénní úpravy

3. Vyhrazené stavby

- stavby dálnic, stavby drah, stavby letecké, stavby vodních nádrží, stavby ropovodů a produktovodů, těžba nerostných ložisek

4. Ostatní stavby- vodovody

Stavební zákon č.283/2021 Sb.

Vodní zákon č.254/2021 Sb. změna VZ č.284/2021 Sb.

Stavební úřady

- povolují záměry vodních děl, kolaudace, užívání
- povolují odstranění vodních děl
- vodovodní a kanalizační přípojky
- povolují jiné činnosti v OP vodovodů a kanalizací

Vodoprávní úřady

- povolují nakládání s vodami
- povolují výjimku dle §23a

VODNÍ ZÁKON Č.254/2001 Sb.

§5 Při provádění staveb nebo jejich změn nebo změn užívání jsou stavebníci povinni zabezpečit

- zásobováním vodou
- odvádění odpadních vod kanalizací
- akumulaci odpadních vod s následným čištěním
- přímé čištění odpadních vod
- nebo jiné zneškodňování odpadních vod
- akumulace a následné využití, vsakování, výparem nebo jejich zadržováním a řízeným odváděním srážkových vod (SZ)

Stavební úřad nesmí bez splnění těchto podmínek vydat stavební povolení, nebo rozhodnutí o povolení změn stavby.

Povolení k nakládání s vodami §8

§ 9odst.5 Povolení k nakládání s vodami,

- lze vykonávat pouze užíváním vodního díla,
- je podmínkou vykonatelnosti povolení záměru tohoto vodního díla podle NSZ.

Vodní díla :

- Vodní nádrže, zdrže
- **Vodovody – jen odběr vody**
- Kanalizace – jen vypouštění odpadních vod
- Stavby k vodohospodářským melioracím
- Stavby k využití energetického potenciálu vod
- **Studny, vrty**
- Stavby k hrazení bystřin

Povolení k nakládání s vodami

§10 Oprávněný dle §8 k nakládání s vodami je povinen měřit odběr množství povrchových a podzemních vod s nimiž nakládá v množství povoleném

- a) min 1 000 m³/rok nebo 100 m³/měsíc a více(1.1.2022)**
- b) min 6000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc k jinému nakládání**
- c) min 6000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc, které jsou přírodním léčivým zdrojem nebo zdrojem minerálních vod**

a výsledky předávat příslušnému správci povodí(§22) ISPOP

Zákon o vodovodech a kanalizacích

č.274/2001 Sb.

§1 Vodovody a kanalizace zřizují a provozují se ve veřejném zájmu.

Zákon se vztahuje na vodovody a kanalizace

- **pokud je trvale využívá alespoň 50 fyzických osob**
Fyzickou osobou trvale využívající vodovod nebo kanalizaci je fyzická osoba, která má v obci trvalý pobyt.
- **denní produkce min 10m³**
- **provozně související vodovody a kanalizace**

§ 8 Povinnosti vlastníka vodovodu

Vlastník vodovodu je povinen zajistit

- plynulé a bezpečné provozování
- vedení majetkové a provozní evidence, VUME,VUPE,ISPOP
- vytvářet rezervu finančních prostředků na jejich obnovu, použití.
- smlouvu o pronájmu nebo smlouva o provozování (pachtu)
- povolení k provozování vodovodu nebo kanalizace
- smlouvy s odběrateli
- dohodu vlastníků provozně souvisejících vodovodů a kanaliza
- kalkulace cen, porovnání cen

Provozování na pachtovní smlouvu

Provozovatel zajišťuje provoz a většinu činností správy VaK

- údržba, havarijní i preventivní opravy, často i tech. zhodnocení (odpisy: dohoda -> pachtýř)
- smlouvy s odběrateli, reklamace atd.
- výběr a vymáhání vodného a stočného
- návrh výpočtu ceny V+S,
- příprava VÚME+VÚPE, ne předávání
- pojištění z hlediska provozu (škody)

koncese na služby (ZZVZ)

§ 9 Práva a povinnosti provozovatele

Provozovatel je povinen

- **vlastnit oprávnění k provozování vodovodu**
- mít uzavřenou smlouvu s vlastníkem vodovodu o pachtu,
- provozovat vodovod v souladu s právními předpisy
- provozovat vodovod v souladu se smlouvou uzavřenou s vlastníkem.
- zajistit plán kontrol jakosti dodávané pitné vody i v průběhu výroby (PIVO)
- zajistit kalkulaci ceny pro vodné
- Provozní řád vodovodu, rizika

§8 Práva a povinnosti vlastníka vodovodu nebo kanalizací

Kvalifikační požadavky na provozovatele nebo odborného zástupce provozovatele

Vodovod nebo kanalizace do 5 000 trvale využívajících osob

Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělávání obsahově zaměřeném na vodovody a kanalizace nebo v příbuzném oboru a má 4 roky praxe v oboru

Vodovod nebo kanalizace nad 5000 trvale využívajících osob

Vysokoškolské vzdělání s absolvováním studia v akreditovaném studijním programu v oblasti

2 roky praxe v oboru

Práva a povinnosti vlastníka vodovodu nebo kanalizací

§6 Oprávnění k provozování

Žádost o povolení k provozování vodovodu nebo kanalizace

se podává v elektronické podobě a ve stanoveném formátu s příslušnými doklady dle vyhl. č.428/2001 Sb.

- Živnostenské oprávnění
- Smlouva mezi žadatelem a vlastníkem vodovodu nebo kanalizace
- Identifikační čísla příslušného vodovodu nebo kanalizace (VUME)
- Úředně ověřené kopie dokladů o vzdělání a praxi odborného zástupce
- Písemný souhlas odborného zástupce včetně ověřeného podpisu
- Identifikaci majetku (IČME)

§8 Práva a povinnosti vlastníka vodovodu nebo kanalizací

Kvalifikační požadavky na provozovatele nebo odborného zástupce provozovatele

Vodovod nebo kanalizace do 5 000 trvale využívajících osob

Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělávání obsahově zaměřeném na vodovody a kanalizace nebo v příbuzném oboru a má 4 roky praxe v oboru

Vodovod nebo kanalizace nad 5000 trvale využívajících osob

Vysokoškolské vzdělání s absolvováním studia v akreditovaném studijním programu v oblasti

2 roky praxe v oboru

§ 3 Vodovodní přípojky

Vlastníkem vodovodní přípojky, je vlastník pozemku nebo stavby připojené na vodovod nebo kanalizaci, neprokáže-li se opak.

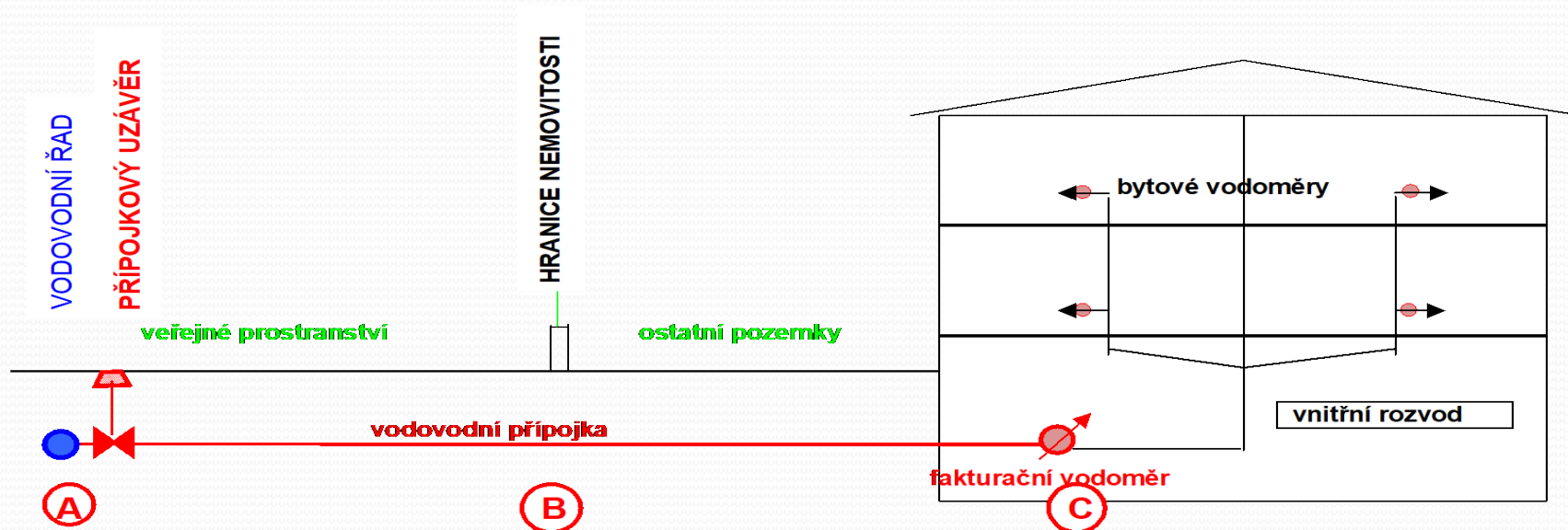
Vodovodní přípojku pořizuje na své náklady odběratel.

Opravy a údržbu vodovodních přípojek a kanalizačních přípojek, uložených v pozemcích, které tvoří veřejné prostranství zajišťuje provozovatel ze svých provozních nákladů.

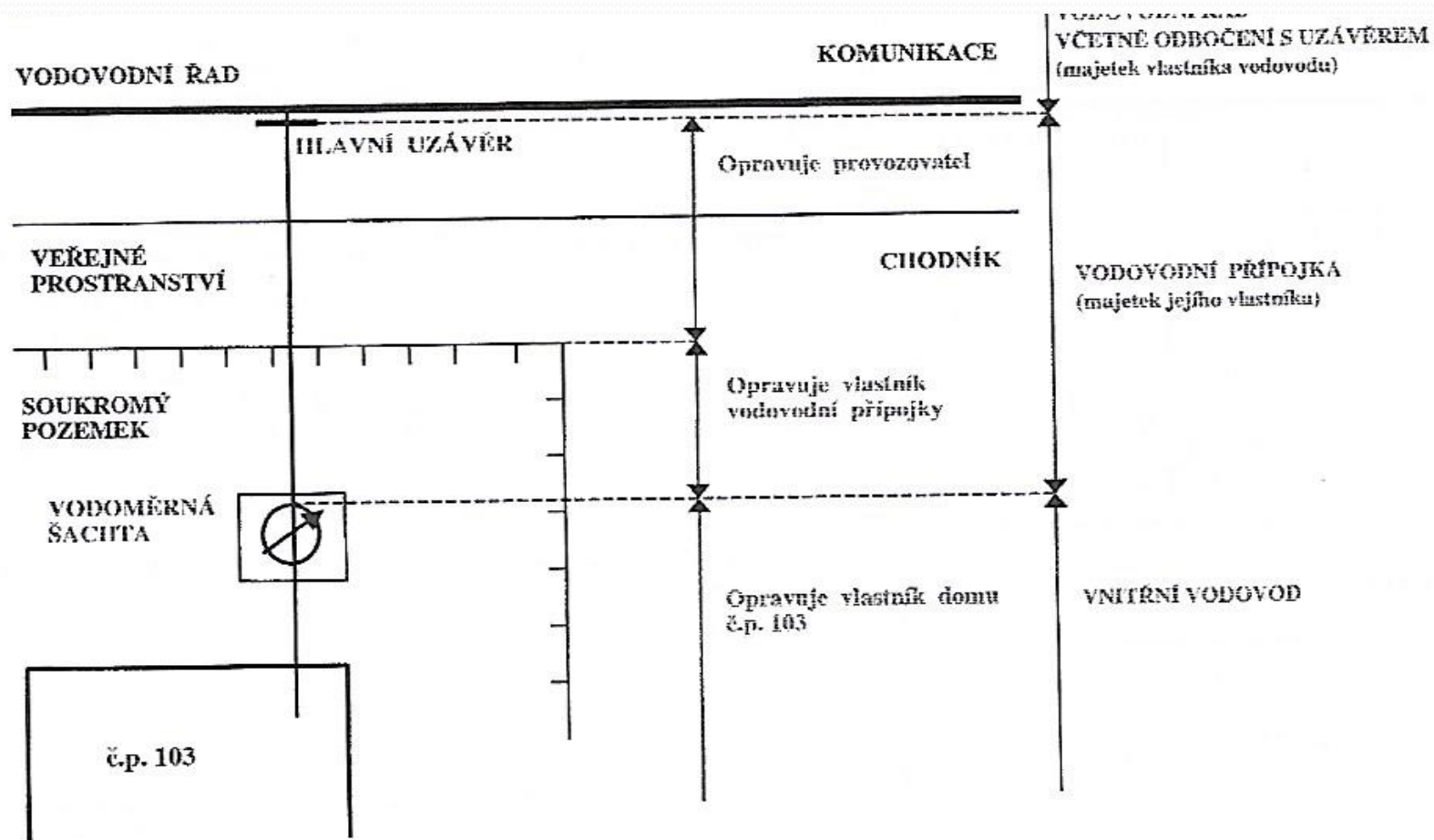
§3 vodovodní přípojky

VODOVODNÍ PŘÍPOJKY - zákon 274/2001 Sb

- § 15 odst. 1 - povinnost dodávky vody je splněna vtokem vody z vodovodu do vodovodní přípojky **bod A**
- § 3 odst. 7 - opravy a údržbu přípojek na veřejném prostranství zajišťuje provozovatel z provozních nákladů **bod B**
- § 8 odst. 13 - právo na vodné vzniká vtokem vody do potrubí za vodoměrem **bod C**

Vodovodní přípojka

§16 Měření dodávané vody

Množství dodávané vody měří provozovatel vodoměrem, který je stanoveným měřidlem.

- Vodoměr podléhá úřednímu ověření (zákon č.119/2000 Sb. o metrologii)
- **Vlastníkem vodoměru je vlastník vodovodu.**
- Osazení, údržbu a výměnu vodoměru provádí provozovatel na své náklady.
- Odběratel si může na své náklady osadit na vnitřním vodovodu vlastní podružný vodoměr.
- **Způsob stanovení množství odebrané vody, není-li osazen vodoměr (příloha č.12 vyhl.č.428/2001 sb. RD 35+1= 36 m³/os/rok)**

§6 Oprávnění k provozování

Odborným zástupcem provozovatele je fyzická osoba, která

- odpovídá za provozování vodovodů a kanalizací
- je k provozovateli ve smluvním vztahu
- splňuje požadovanou kvalifikaci pro provozování, správu a rozvoj vodovodu nebo kanalizace

Dohody vlastníků provozně souvisejících VaK

§8. Vlastníci vodovodů nebo kanalizací provozně souvisejících upraví svá vzájemná práva a povinnosti písemnou dohodou.

- není podmínkou kolaudace stavby podle stavebního zákona č.283/2021 Sb.
- vztahy vlastníků musí být upraveny do 1.1.2020

Povolení k provozování vodovodů a kanalizací je podmínkou kolaudace (novela stavebního zákona zák. č.283/2021 Sb.)

§8 Smlouvy s odběrateli

§8 odst.(6)

Vlastník vodovodu nebo kanalizace, případně provozovatel, pokud je k tomu vlastníkem zmocněn, je povinen uzavřít písemnou smlouvu o dodávce vody nebo odvádění odpadních vod s odběratelem.

Závazky vzniklé z této smlouvy přecházejí na právního nástupce vlastníka nebo právního nástupce provozovatele.

Vlastník vodovodu nebo kanalizace nesmí při uzavírání smlouvy jednat v rozporu s dobrými mravy zejména nesmí odběratele diskriminovat.

Smlouvy uzavřené s odběratelem před účinností zákona musí být uvedeny do souladu se zákonem do 1.1.2024

§ 36 Ochrana odběratele

Vlastník vodovodu nebo kanalizace je povinen předat obecnímu úřadu základní informace pro odběratele,

- Identifikace vlastníka a provozovatele (smlouva)
- Jakost vody, tlak vody, max vypouštěné znečištění
- Způsob zjišťování množství dodané vody a vypouštěné odpadní vody
- Výpočet množství odváděných srážkových vod
- Technické požadavky na přípojky a vnitřní vodovod a kanalizaci
- Způsob fakturace vodného a stočného, zálohové platby, vyúčtování
- Možnosti přerušení dodávky vody a odvádění odpadních vod
- Rozsah odpovědnosti za vady –reklamační řád
- Jednotné podmínky pro uzavření odběratelských smluv

§ 36a ,§36b Ochrana odběratele

§36a informace ke zveřejnění vyhl č.390/2024 Sb. (od 1. 1. 2026)

- vlastník VaK, provozovatel VaK včetně podrobné identifikace
- technické požadavky na vodovodní přípojky, vnitřní vodovod , osazení vodoměru
- způsob zjišťování množství vody,
- jakost dodávané pitné vody dle zák. č. 258/2000Sb.
- Kalkulaci ceny vodného

§36b informace odběrateli o vodném a stočném (od 1. 1.2025)

- počáteční a koncový stav měřidla, množství fakturované vody podle cenových období
- cena pro vodné a stočné
- reklamační řád

§ 36b Ochrana odběratele

informace odběrateli o vodném a stočném (od 1. 1.2025)

- adresa odběrného místa
- počátek a konec fakturačního období / cenového období
- počáteční a koncový stav měřidla, množství fakturované vody podle cenových období
- cena pro vodné a stočné
- pevná složka v+s
- srovnání spotřeby za poslední 3 roky (1+2)
- odkaz na reklamační řád
- odkaz na informace podle § 36a

Zákon o ochraně veřejného zdraví č.258/2000 Sb

**Zákon o ochraně veřejného zdraví č.258/2000 Sb.
č.202/2017, č.167/2023 Sb.**

Vyhl.č.252/2001 Sb., 371/2023Sb.

- **Požadavky na kvalitu dodávané pitné vody**
- **Povinnosti dodavatelů zajistit kontrolu kvality vody**
- **Provozní řád vodovodu**
- **Zpracování rizik**

Zákon č.167/2023 Sb. změny zákona o ochraně veřejného zdraví č.258/2000 Sb.

upřesnění, kdy může orgán hygieny povolit mírnější limit pro pitnou vodu

- nový zdroj vody nebo znečištění
- nově sledované ukazatele
- nepředvídatelná výjimečná situace při odběru vody
- posouzení rizik od zdroje ke spotřebiteli, povinnost předávat údaje provozovateli navazujícího vodovodu
- posouzení rizik přípojky a vnitřního vodovodu škol, nemocnic a zařízení sociální péče, stravovací služby(prioritní prostory)
- výrobce nebo dovozce výrobků a materiálů je povinen zajistit osvědčení o akreditaci

účinnost od 1. ledna 2024

Obnova

Vyhl.č.428/2001 Sb. ve znění vyhl.č.244/2021 Sb.§13

Obnova je výměna části vodovodu, úpravny vody, kanalizace nebo ČOV, která je inventárně sledovanou částí majetku vlastníka za účelem prodloužení životnosti stavby a související technologie.

Obnova je realizována ve formě investic(rekonstrukce), oprav nebo technického zhodnocení a pro účely daňové a účetní je vždy ve vazbě na konkrétní inventární předmět vedený v majetku vlastníka Vak

Plán financování obnovy vodovodu nebo kanalizace

Vyhl.č.428/2001 Sb. ve znění vyhl.č.244/2021 Sb. příloha 18

Mze č.j.9353/2020-15132

**Metodický pokyn pro zpracování a dokládání realizace
Plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací**

Mze č.j.14000/2020-15132

**Metodický pokyn pro orientační ukazatele výpočtu
pořizovacích(aktualizované ceny objektů do VUME, PRVaK, a
pro PFOVaK)**

Plán financování obnovy

Finanční prostředky na obnovu

- **z vodného a stočného:** pachtovné, účetní odpisy, obnovující opravy, zisk
 - **ostatní zdroje :** dary, úvěry,
 - zdroje z rozpočtu obcí, “krajské” granty,
- při intenzifikaci objektů např. ÚV a ČOV dochází současně k obnově,

Plán financování obnovy

Vyhl.č.428/2001 Sb. ve znění vyhl.č.244/2021Sb.

§ 13 Obsah plánu financování obnovy:

- a) vymezení majetku dle VUME v reprodukční pořizovací ceně
- b) vyhodnocení stavu majetku - % opotřebení
- c) roční potřeba peněžních prostředků a její krytí
- d) doklady o čerpání peněžních prostředků
- e) teoretická doba akumulace finančních prostředků
- f) evidence peněžních prostředků na obnovu
- g) informace o skutečné tvorbě a čerpání peněžních prostředků na obnovu

Vlastník zasílá PFO každoročně do 28.2. na Mze prostřednictvím ISVaK od roku 2026

Plán financování obnovy

Změny ve Vyhl.č.244/2021 Sb. Účinnost od 1.1.2026

- Závazné životnosti majetku
- Aktualizace PFO po 5letech
- Každoroční zasílání na Mze
- Zavedení samostatného účtu na obnovu nebo analytiku k bankovnímu účtu vlastníka (zvláště na vodu pitnou a vodu odpadní)
- Možnost využití volných finančních prostředků -zapůjčení na omezenou dobu 10let
- Závaznost tabulky 1

§20 Vodné a stočné

Vlastník vodovodu nebo kanalizace má právo na úplatu za dodávku pitné vody. Právo na úplatu vzniká vtokem vody do vodovodní přípojky.

Vodné je úplatou za služby spojené s dodávkou pitné vody.

Regulace ceny pro vodné a stočné :

- **zákon o cenách č.526/1990 Sb.**
- **vyhláška o cenách č.450/2009 Sb. a příslušným cenovým výměrem**

Tvorba kalkulací dle vyhlášky č.428/2001 Sb. a příloh 19 a 19a

- **Výměr MF č. 01/VODA/2022 o regulaci cen v oboru VaK
účinnost 1.1.2022**
- **Cenový výměr MF č 03-013/2024**
- **Porovnání se za rok 2023,2024 se posílá na MZe**

Kalkulace cen

Členění nákladových položek ,jejich obsah a podíl při výpočtu ceny stanoví právní předpis

Vyhláška č.428/2001 Sb. ve znění vyhl.č.244/2021 Sb

- Příloha č.19 : Výpočet (kalkulace) cen pro vodné a stočné
Výpočet kalkulace cen předané vody, převzatých odpadních vod
- Příloha č.19 a : Členění nákladových položek
- Příloha 19b: členění nákladů v Kč/m³
- Příloha č.20 : Porovnání všech položek výpočtu cen a dosažené skutečnosti

Cenový výměr MF 01/VODA/2022- 03/VODA/2022

Metodická podpora regulovaných subjektů

Cenová regulace oboru VaK

- Cenové výměry MF pro obor VaK a jejich novely
- Metodická příručka k cenové regulaci oboru vodovodů a kanalizací pro roky 2022–2026
- Formuláře kalkulací cen pro roky 2022–2026
- Stanoviska a nejčastější dotazy pro roky 2022–2026

Zasíláme nově do webové aplikace VODA Monitor
<https://vodamonitorspcss.cz>

Kalkulace cen pro vodné a stočné 2023

Řádek	Kalkulační položky	Měrná jednotka	Voda pitná
			2022
			Kalkulace
1	2	2a	3
1.	Materiál	mil. Kč	
1.1	- surová voda podzemní + povrchová	mil. Kč	
1.2	- pitná voda převzatá + odpadní voda předaná k čištění	mil. Kč	
1.3	- chemikálie	mil. Kč	
1.4	- ostatní materiál	mil. Kč	
2.	Energie	mil. Kč	
2.1	- elektrická energie	mil. Kč	
2.2	- ostatní energie	mil. Kč	
3.	Osobní náklady	mil. Kč	
3.1	- mzdové náklady	mil. Kč	
3.2	- osobní náklady další	mil. Kč	
4.	Ostatní přímé náklady	mil. Kč	
4.1	- odpisy infrastrukturního majetku	mil. Kč	
4.2	- obnovující opravy infrastrukturního majetku	mil. Kč	
4.3	- opravy infrastrukturního majetku ostatní	mil. Kč	
4.4	- pachtovné/nájemné infrastrukturního majetku	mil. Kč	
5.	Jiné provozní náklady	mil. Kč	
5.1	- poplatky za vypouštění odpadních vod	mil. Kč	
5.2	- ostatní provozní náklady externí	mil. Kč	
5.3	- ostatní provozní náklady ve vlastní režii	mil. Kč	
6.	Finanční náklady	mil. Kč	
7.	Ostatní výnosy	mil. Kč	
8.	Výrobní režie	mil. Kč	
9.	Správní režie	mil. Kč	
9.1	- z ř. 9 osobní náklady režijní správní	mil. Kč	
10.	Úplné vlastní náklady (ÚVN)	mil. Kč	

§20 Vodné a stočné

Rekapitulace základních pravidel:

- doložitelnost nákladů z účetnictví
- přiměřenost vynaložených nákladů
- obvyklost nákladů
- příčinná souvislost nákladů s poskytovanou regul.službou
- zákaz duplicity
- zákaz diskriminace
- náklad musí souviset s obdobím ,kdy byl realizován
- nelze přesouvat náklady mezi jednotlivými složkami
- náklady musí být vynaloženy s péčí řádného hospodáře
- ne každý daňově uznatelný náklad je ek.oprávněný náklad
- reálný vznik nákladů(u přímých nákladů)

§20 Vodné a stočné

Aktualizace kalkulace-změna cen

pokud dojde ke změně podmínek pro výpočet cen pro vodné a stočné(změny ve hmotných jednotkách a nákladech),

- **pokud dochází k navýšení m3 resp. poklesu nákladů je povinností prodávajícího tyto kalkulace změnit**
- **pokud pokles m3 resp. nárůst nákladů pak je to právo prodávajícího,**

§20 Vodné a stočné

DPH

- **Pitná voda - zboží – 12% – dodávka vody ZVaK**
- **Ostatní druhy vody(zboží) – 21 % (povrchová,užitková)**
- **Odvod odpadních vod vč. jejich čištění- sazba 12%**
- **Odvádění srážkových vod dešťovou kanalizací (nové zatřídění ze strany ČSÚ – odsouhlaseno GFŘ sazba 12%,**

Pachtovné(nájemné)

- **za správnost pachtovného zodpovídá „prodávající“**
- problematika pachtu (průkazná evidence, nezneužít výhodnější postavení)
- **tvorba: odpisy, obnova, režie a přim. zisk**
- průkazná evidence o tvorbě a čerpání nájmu x křížové financování
- do pachtu možno zahrnout i úroky z úvěrů na financování obnovy či rozvoje

Děkuji za pozornost.

Ing. Miloslava Melounová
Česká společnost vodohospodářská ČSSI

znalec v oboru vodní hospodářství
autorizovaný inženýr pro obor vodní stavby

miloslava.melounova@seznam.cz

Mobil : 602 126 288